

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра новітньої історії України

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Художня культура в середній школі

для здобувачів освіти

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність 014.03 Середня освіта (Історія)
освітній рівень перший (бакалаврський)
освітня програма Середня освіта (Історія)
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2021-2022
Семестр 7
Кількість кредитів ECTS 3
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю залік

Викладачка: Сморжевська Оксана Олександрівна, кандидатка історичних наук, доцентка, доцентка кафедри новітньої історії України

Пролонговано: на 2022/2022 н.р. Оксана Сморжевська «29» 09 2022 р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ («__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ 2021

Розробниця: Смержевська О.О., канд. іст. наук, доц.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри новітньої історії України

(підпис)

(Андрій ПИЖИК)

(прізвище та ініціали)

Протокол № 11 від « 19 » 06 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від « 26 » 08 2021 року № 7

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

(Наталія ТЕРЕС)

(прізвище та ініціали)

1. Мета дисципліни - поглибити знання студентів з художньої культури та її ролі в формуванні особистості; ознайомити з культурним різноманіттям світу крізь призму художньої культури; акцентувати увагу на сучасних методах навчання в НУШ; познайомити з теоретичними та практичними розробками даної проблематики.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

Знати роль та місце художньої культури в історії культури; орієнтуватися в світових суспільно-історичних та культурних процесах;

Вміти самостійно поглиблювати свої знання шляхом пошуку й опрацювання нової інформації з використанням сучасних технічних засобів; орієнтуватися в знакових подіях і явищах розвитку художньої культури.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Художня культура в шкільній освіті – важлива складова формування та розвитку естетичних смаків, вподобань шляхом засвоєння культурних здобутків людства через вивчення історії різних видів художньої творчості. Вивчення художньої культури неможливе без розуміння та усвідомлення культурного різноманіття як сучасного світу, так і протягом всього історико-культурного розвитку людства. Тому важливо розглянути циклічність культурного розвитку. Важливим є потенціал художньої культури по лінії «Україна-Європа» та «Україна-світ». Необхідно розглянути вивчення художньої культури в іменах та, звісно ж, народну художню творчість.

4. Завдання (навчальні цілі) – важливим є інтегративний підхід, що виражається на вивчення взаємодії різних видів художньої культури та пошуку міжпредметних зв'язків інших освітніх галузей та зв'язок художньої культури в середній школі із соціокультурним середовищем. Необхідно формувати здатність та вміння практично застосовувати теоретичні знання шляхом створення власного творчого продукту задля розвитку особистих мистецьких здібностей та формування естетичних вподобань. Сприяти формуванню ключових компетентностей, насамперед культурної та соціальної. А також вирішити таке завдання, як збагачення емоційно-естетичного досвіду студентів та студенток та формування особистісного розуміння мистецьких цінностей. Формувати вміння бачити й розуміти, інтерпретувати людину через твори художньої культури, через мистецьку спадщину людства.

Дисципліна спрямована на формування компетентностей:

ЗК 12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК 1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.

ФК 9. Здатність застосовувати пошук, аналіз та розуміння архівних матеріалів, історико-географічний внесок та дискутування про минуле в політичному та культурному аспекті.

ФК 15. Здатність формувати в учнів предметні (спеціальні) уміння.

5. Результати навчання за дисципліною.

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати художню культуру як складову сучасної шкільної освіти.	Лекція	Підсумкова контрольна робота	5%
1.2	Знати види художньої творчості в їх історичній ретроспективі.	Лекція	Підсумкова контрольна робота	5%
1.3	Знати специфіку культурного розвитку України та світу.	Лекція Самостійна робота	Творче завдання (есе), набрання не менше 60% балів Підсумкова контрольна робота	10%

2.1	Вміти формулювати власну точку зору на роль вивчення художньої культури в школі; на вплив художньої культури у формуванні свідомості та світогляду учнів школи.	Лекція Семінарське заняття	Робота на семінарському занятті; набрання балів на кожному семінарському занятті.	10%
2.2	Вміти визначати роль художньої творчості та її національної специфіки у вивченні шкільного курсу художньої культури.	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Робота на семінарському занятті; набрання балів на кожному семінарському занятті. Творче завдання (есе), набрання не менше 60% балів	25%
2.3	Знати специфіку художньої культури сучасного світу та України. Орієнтуватися в різноманітті художньої культури, митців, художній творчості.	Лекція Самостійна робота	Підсумкова контрольна робота	5%
2.4	Вміти використовувати сучасні технології у вивченні художньої культури в сучасній школі.	Лекція Семінарське заняття	Робота на семінарському занятті; набрання балів на кожному семінарському занятті	10%
2.5	Вміти провести аналіз-інтерпретацію мистецьких творів.	Лекція Семінарське заняття	Робота на семінарському занятті; набрання балів на кожному семінарському занятті	10%
2.6	Вміти формувати відео-, аудіо- та текстові розробки задля зацікавлення шкільної аудиторії тематикою художньої культури.	Лекція Семінарське заняття	Робота на семінарському занятті; набрання балів на кожному семінарському занятті.	10%
4.1	Знати цифрову культуру та вміти використовувати можливості медіа і комунікацій в освітньому процесі	Лекція Семінарське заняття	Робота на семінарському занятті; набрання балів на кожному семінарському занятті.	10%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (ОК 38)/ Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	4.1
10. Уміти інтегрувати знання, які отримані в процесі вивчення різних дисциплін в єдиний комплекс суспільствознавчих дисциплін, відповідно до вимог Державного стандарту середньої освіти.	+			+			+	+	+	+
24. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	+	+	+	+	+	+		+		

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. *Робота на семінарських заняттях*: РН2.1, РН 2.2, РН2.4, РН2.5, РН2.6, РН4.1. - 60 балів/36 балів.
2. *Творче завдання (есе)*: РН1.3, РН2.2 — 20 балів/12 балів.
3. *Підсумкова контрольна робота*: РН1.1, РН1.2, РН1.3, РН2.3 — 20 балів/12 балів.

- підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – залік.

Залік виставляється за результатами роботи студента/ки впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Обов'язковою умовою для отримання заліку є написання студентом/кою підсумкової контрольної роботи і виконання творчого завдання.

- Студент/ка, які не набрали 60 балів за результатами семестрового оцінювання, не склали залік і у відомість проставляється оцінка «не зараховано».

Для складання заліку під час перескладання, яке призначається відповідно до затвердженого деканатом графіку, студент/ка має відпрацювати викладачу/ці ті види семестрового оцінювання, на яких не набрали мінімальної кількості балів (контрольна робота, пропущені чи з незначною кількістю набраних балів семінарські заняття, есе). У разі якщо студент/ка не склали залік під час перескладання викладачу/ці, відбувається перескладання комісії. Для перескладання на комісії студенту/ці пропонується перелік запитань та завдань, які мають перевірити всі результати навчання за даною дисципліною.

7.2. Організація оцінювання:

Оцінювання студентів відбувається впродовж семестру.

Загальна сума балів – 100 балів.

Семінарські заняття	Самостійна робота (Індивідуальне творче завдання)	Підсумкова контрольна робота / Залік
60 балів (максимум)	20 балів (максимум)	20 балів (максимум)
36 балів (мінімум)	12 балів (мінімум)	12 балів (мінімум)

7.2.1. Робота на семінарських заняттях - до 60% балів.

На семінарських заняттях оцінювання здійснюється за 12-ти бальною шкалою, яка в подальшому переводиться в залікові бали. Результати роботи на семінарському занятті оголошуються студентам індивідуально після кожного семінарського заняття.

Види робіт на семінарському занятті	Бали за роботу на семінарському занятті
Участь у дискусії на семінарському занятті	до 3 балів
Доповнення на семінарському занятті	до 3 балів
Узагальнення, підведення підсумку семінарського заняття	до 2 балів
Експрес-контроль на семінарському занятті	1 бал
Поточна письмова самостійна робота на занятті	до 5 балів

Таблиця переведення балів за роботу на семінарських заняттях у залікові бали.

Залікові бали	Набрана кількість балів (7 занять)	Залікові бали	Набрана кількість балів (7 занять)
60	95-96	47	79-80
59	94	46	77-78
58	93	45	75-76
57	92	44	73-74

56	91	43	71-72
54	90	42	69-70
53	89	41	67-68
52	88	40	65-66
51	87	39	63-64
50	85-86	38	61-62
49	83-84	37	59-60
48	81-82	36	57-58
Менше 57 балів набраних за роботу на семінарських заняттях не зараховуються оскільки становлять менше 60% і в залікові бали не переводяться			

7.2.2. Індивідуальне творче завдання. Підготовка есе за результатами опрацювання теми «Формування особистості через художню культуру: особистий досвід» - до 20% балів.

Вимоги до есе:

- обсяг не більше 2 сторінок;
- самостійність у викладі матеріалу;
- визначений термін виконання – до 1 листопада;
- здавати у роздрукованому вигляді з підписом або в електронному на адресу oksana.smor@gmail.com

Структура есе	Бали (максимум)
Короткий опис, які саме складові художньої культури мала на Вас найбільший вплив	6 балів
Роль оточення (сім'я, школа, друзі) у формуванні естетичних смаків та вподобань	
Виклад своїх міркувань щодо ролі художньої культури у формуванні особистості	8 балів
Рекомендації щодо ролі художньої культури в освітньому процесі	2 бали
Висновки	3 бали
Використані джерела при підготовці есе	1 бали

7.2.3. Підсумкова контрольна робота - до 20% балів.

Предметом підсумкової контрольної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми курсу в цілому, так і наскрізних питань з кількох тем, які дозволяють з'ясувати знання наукової термінології, основні напрямки художньої культури; її роль в освітньому процесі; вміння охарактеризувати художню культуру як важливу складову формування особистості та суспільства.

Перевірка результатів навчання здійснюється під час письмової контрольної роботи, яка містить 10 тестових запитань, і 1-го теоретичного запитання, яке потребує розгорнутої відповіді.

Підсумкова контрольна робота студентів оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів, із них тестові завдання – 10 балів, теоретичне запитання – 10 балів.

Кожна вірна відповідь на **тестове запитання** оцінюється в 1 заліковий бал.

Відповідь на **теоретичне запитання** оцінюється відповідно до наступних критеріїв:

- глибоке, теоретично обґрунтоване, фактологічно наповнене розкриття питання – 9-10 балів;
- розкриття питання з фактологічною аргументацією – 7-8 балів;
- неповне розкриття питання – 4-6 балів;
- висвітлення окремого аспекту питання – 1-3 бали;
- відсутність відповіді з питання – 0 балів.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано	60-100
Не зараховано	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій, семінарських занять, самостійної роботи

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
1	Вступ. Глосарій курсу. Тема 1. Роль та місце художньої культури в шкільній освіті.	2		2
2	Тема 2. Види художньої творчості (вербальна, музична, візуальна, пластична та ін.)	4	2	2
3	Тема 3. Циклічність культурного розвитку («принцип культурних регіонів»).	4	2	6
4	Тема 4. Потенціал художньої культури: «Україна-світ», «Україна-Європа».	4	2	4
5	Тема 5. Художня культура глобалізованого світу.	4	2	4
6	Тема 6. Цифрова культура: реалії сьогодення та перспективи.	4	2	4
7	Тема 7. Художня культура в іменах.	2	2	6
8	Тема 8. Культурні взаємовпливи та взаємопроникнення.	2	2	4
9.	Тема 9. Народна художня культура	4		2
	<i>Підсумкове есе</i>			12
	ВСЬОГО	30	14	46

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій – 30 год.

Семінари – 14 год

Самостійна робота – 46 год.

9. Рекомендована література та джерела:

Основна:

1. Безугла М.В. Художня освіченість в аспекті формування духовно-культурних цінностей освіти студентської молоді // Духовність особистості: теорія, методологія і практика, 2019, № 3(90). С. 6-19.

2. Гнатишин Ірина. Духовний потенціал художньої культури у формуванні молодого покоління // Вісник Львівської національної академії мистецтв, вип. 22. С. 417-425.

3. Дерев'янка Оксана. Принципи розвитку естетичного смаку у вихованні особистості дитини // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2017, № 6 (70). С. 166-176.

4. Комаровська О.А., Миропольська Н.Є., Ничкало С.А., Руденко І.В., Денисюк І.С. Формування мистецьких уподобань учнів основної і старшої школи на уроках мистецтва та в позаурочний час. - Інститут проблем виховання НАПН України, 2018.

5. Кравченко Л.М., Маєвська О.М. Європейський досвід формування художньо-практичної компетентності особистості // Мистецтво та освіта. 2017, № 3. С. 6-10.

6. Ничкало С.А. Українське образотворче мистецтво у змісті освітньої галузі «Художня культура».

2019.

https://library.udpu.edu.ua/library_files/psuh_pedagog_prob1_silsk_shkolu/14/visnuk_11.pdf

7. Ничкало С.А., Масол Л.М., Комаровська О.А. Художня культура України (від найдавніших часів до початку ХХ ст.): Посібник для вчителів / Редактор-упорядник і відповідальний за випуск Е.В. Белкіна, К.: КМІУВ, 2001.

8. Половіна Олена. Дитина у світі мистецтва // Дошкільне виховання. 2021. № 2. С. 3-8.

9. Про затвердження Концепції художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах та Комплексної програми художньо-естетичного виховання у

загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах / Верховна Рада України.
https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1_11290-04#Text

10. Смержевська Оксана. Художня культура в середній школі. Навчально-методичний комплекс з предмету «Художня культура в середній школі» для бакалаврів денної форми навчання. - Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2021. 46 с.

Додаткова:

1. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку: навчальний посібник - К.: Академвидав, 2012. - 256 с.

2. Граб М.В. Образотворче мистецтво та художня культура. 2018 / Коломийський ліцей №1 імені В.Стефаніка. <https://koloschool1.e-schools.info/pages/obrazotvorche-mistetstvo-ta-hudozhnja-kultura>

3. Журнал «Мистецтво та освіта. Всеукраїнське науково-методичне видання». Режим доступу: <http://artedu.com.ua/index.php/adm/golovna>

4. Ключові освітні компетентності / Сучасна освіта. <https://osvita.ua/school/method/2340/>

5. Медіакартини світу: формування особистості під впливом медіа / Бердянський державний педагогічний університет. <https://bdpu.org.ua/media-image-of-the-world/>

6. Мусієнко М. Мистецтво Майдану. Київ: Майстер Принт, 2015. 96 с.

7. Навіщо країні потрібна культура? / ARTEFAST
<https://artefact.live/%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%96%D1%89%D0%BE-%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D1%80%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B0-%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0/>

8. Ничкало С.А. Мистецтво архітектури: виховний потенціал // Науковий вісник Закарпатського художнього інституту. 2013, № 4. С. 314-321.

9. Смержевська О. Можливості формування щасливого суспільства (на основі концепцій «колективної пам'яті» Моріса Альбракса та «місць пам'яті» П'єра Нора) // Щастя та сучасне суспільство: збірник матеріалів міжнародної наукової конференції (Львів, 20-21 березня 2020 р.). Львів: СПОЛОМ, 2020. С. 244-246.

10. Смержевська О. Непозбувна бентега або щастя по-українськи // Щастя та сучасне суспільство: збірник матеріалів міжнародної наукової конференції (Львів, 20-21 березня 2021 р.). Львів: СПОЛОМ, 2021. С. 254-257.

11. Українська культура в іменах. Довідник / О. О. Петутіна, Н. В. Вандишева-Ребро, О. В. Голозубов [та ін.]; за ред. О. О. Петутіної. – Харків: НТУ «ХПІ», 2017. – 303 с.

12. Ціннісна складова соціалізації особистості дитини в умовах сьогодення. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю 23 квітня 2020 р., м. Дніпро, КЗВО «ДАНО» ДОР» / Наук. ред. В.В. Сиченко, О.В. Ковшар, В.В. Шинкаренко, С.В. Майданенко. Дніпро. 278 с.

10. Додаткові ресурси:

1. Журнал «Мистецтво та освіта. Всеукраїнське науково-методичне видання». <http://artedu.com.ua/index.php/adm/golovna>

2. Інститут модернізації змісту освіти. <https://imzo.gov.ua/>

3. Інститут проблем сучасного мистецтва. <http://www.mari.kiev.ua/news>

4. Кафедра новітньої історії України. <http://novitukr.history.knu.ua/>

5. Кузь Валентина. Чи вчить культури школа. 2019. <https://studway.com.ua/chi-vchit-kulturi-shkola/>

6. Педрада. Портал освітян України. <https://www.pedrada.com.ua/>